

Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών

Γραφοθεωρία Ομάδα Ασκήσεων Νο. 1

Ομάδα 7 Αξιώτης Κυριάχος Αρσένης Γεράσιμος

1 Βαθμοί, κύκλοι, μονοπάτια

1.9 (*) Για κάθε θετικό ακέραιο α και για κάθε γράφημα G, το V(G) περιέχει περισσότερες από $\left(1-\frac{1}{\alpha}\right)\cdot n(G)$ κορυφές βαθμού αυστηρά μικρότερου του $2\alpha\delta^*(G)$.

Aπόδειξη. Σύμφωνα με τον ορισμό έχουμε ότι $\delta^*(G) = \max\{k \mid \exists H \subseteq G$ με $\delta(H) \ge k\}$.

Θέλουμε να δείξουμε ότι:

$$|\{u \mid u \in V(G) \land d(u) < 2\alpha \delta^*(G)\}| > \left(1 - \frac{1}{\alpha}\right) n(G)$$

Έστω λοιπόν, προς απαγωγή σε άτοπο ότι:

$$|\{u \mid u \in V(G) \land d(u) < 2\alpha\delta^*(G)\}| \le \left(1 - \frac{1}{\alpha}\right)n(G)$$

$$\Leftrightarrow n(G) - |\{u \mid u \in V(G) \land d(u) \ge 2\alpha\delta^*(G)\}| \le \left(1 - \frac{1}{\alpha}\right)n(G)$$

$$\Leftrightarrow |\{u \mid u \in V(G) \land d(u) \ge 2\alpha\delta^*(G)\}| \ge \frac{1}{\alpha}n(G)$$

Ισχύει όμως:

$$2m(G) = \sum_{u \in V(G)} d(u) \geq \sum_{u \in V(G): d(u) \geq 2\alpha\delta*(G)} d(u) \geq \frac{1}{\alpha} n(G) \cdot 2\alpha\delta*(G) = 2n(G)\delta^*(G)$$

$$m(G) \geq n(G) \cdot \delta^*(G) \Leftrightarrow \epsilon(G) \geq \delta^*(G)$$

Από το Πόρισμα 3.1 των σημειώσεων του μαθήματος γνωρίζουμε ότι $\delta^*(G) \geq \epsilon(G)$, συνεπώς θα έχουμε:

$$\epsilon(G) = \delta^*(G)$$

ΤΟΣΟ: Εδώ καταλήγουμε σε άτοπο γιατί αν ισχύει ισότητα τότε οι παραπάνω ανισότητες είναι αυστηρές και αυτό δεν μπορεί να ισχύει [...]

 $1.10~(\star\star)~$ Κάθε γράφημα G με τουλάχιστον 2 κορυφές και $\epsilon(G)\geq 2,$ έχει περιφέρεια το πολύ $2\cdot\log_2(n).$

Aπόδειξη. μπλα μπλα..

2 Άχυκλα γραφήματα

 $2.10~(\star)~\Sigma$ ε κάθε δέντρο με n κορυφές και διάμετρο τουλάχιστον 2k-3 υπάρχουν τουλάχιστον n-k διαφορετικά μονοπάτια μήκους k.

Απόδειξη. *** ΛΑΘΟΣ ***

Έστω u,v δύο αντιδιαμετριχοί χόμβοι με $d(u,v)=\operatorname{diam}(u,v)$ και έστω P το μονοπάτι που τους ενώνει. Υπάρχει χόμβος w πάνω στο P τέτοιος ώστε είτε $d(u,w)\geq k-1$ είτε $d(w,v)\geq k-1$ (διαφορετιχά θα είχαμε $\operatorname{diam}(G)=d(u,v)=d(u,w)+d(w,v)\leq 2(k-2)=2k-4).$

Υποθέτουμε λοιπόν χωρίς βλάβη της γενικότητας ότι $d(u,w) \geq k-1$ και μάλιστα επιλέγουμε το κοντινότερο τέτοιο w στο u, δηλαδή d(u,w)=k-1.

Στο μονοπάτι P' από u στον w υπάρχουν αχριβώς k χορυφές. Θα δείξουμε ότι από χάθε μία από τις υπόλοιπες n-k χορυφές μπορούμε να δημιουργήσουμε μονοπάτια μήχους k που να χαταλήγουν σε χορυφές του P' χαι τα μονοπάτια αυτά θα είναι διαφορετιχά μεταξύ τους αφού το χαθένα έχει διαφορετιχή αφετηρία.

3 Συνεκτικότητα

3.10 (**) Για κάθε k κορυφές ενός k-συνεκτικού γραφήματος, υπάρχει κύκλος που να τις περιέχει όλες.

Απόδειξη. Έστω k κορυφές του γραφήματος G και C κύκλος που περιέχει όσο το δυνατόν περισσότερες από τις k κορυφές. Έστω S το σύνολο των k κορυφών. Αν |C|=k, τελειώσαμε. Διαφορετικά, έστω |C|=lκαι u μία από τις k κορυφές, η οποία δεν βρίσκεται στον κύκλο. Από το Λήμμα 1, υπάρχουν min(|C|, k) εσωτερικώς διαχεκριμένα μονοπάτια από το u προς τις κορυφές του κύκλου, και κανένα δεν τελειώνει στην ίδια κορυφή του κύκλου. Έστω v_i μία απαρίθμηση των κορυφών του κύκλου (με τη σειρά που εμφανίζονται πάνω στον χύχλο) οι οποίες αποτελούν άχρο κάποιου μονοπατιού από τα παραπάνω και P_i τα αντίστοιχα μονοπάτια. Επίσης έστω F_i το μονοπάτι από την v_i στην v_{i+1} το οποίο δεν περιέχει καμία άλλη από τις v_i . (Έχουμε θεωρήσει ότι $v_{min(|C|,k)+1} \equiv v_1$). Αν ο κύκλος έχει μήκος l, τότε περιέχει μόνο κορυφές από το S. Ο κύκλος $v_1, P_1, u, P_2, v_2, v_3, ..., v_l, v_1$ περιέχει l+1 στοιχεία του S, άτοπο. Αν έχει μήχος > l, τότε οι χορυφές v_i είναι τουλάχιστον l+1. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχουν τουλάχιστον l+1 διαφορετικά μονοπάτια F_i . Άρα θα υπάρχει ένα F_i το οποίο δεν περιέχει στο εσωτερικό του καμία κορυφή του S. Τότε, ο κύκλος $v_1, F_1, v_2, ..., v_i, P_i, u, P_{i+1}, v_{i+1}, F_{i+1}, ..., v_1$ έχει

l+1 στοιχεία του S, άτοπο. Άρα για κάθε σύνολο k κορυφών, υπάρχει κύκλος που τις περιέχέι όλες.

Λήμμα 1: Έστω k-συνεκτικό γράφημα, κύκλος του με τουλάχιστον l κορυφές με l < k και τυχαία κορυφή u εκτός του κύκλου. Τότε υπάρχουν l κορυφές του κύκλου $v_1, v_2, ..., v_l$ και εσωτερικώς διακεκριμένα μονοπάτια $P_i = u...v_i$ για κάθε $1 \le i \le l$.

Απόδειξη. Έστω μία νέα χορυφή v που συνδέεται με αχμή με όλες τις χορυφές του χύχλου. Δηλαδή θεωρούμε γράφημα G με $V(G') = V(G) \cup \{v\}$ χαι $E(G') = E(G) \cup \{(v,x)|x \in C\}$. Το G είναι l-συνεκτικό: Αν σβήσουμε l-1 χορυφές και σε αυτές περιέχεται η v, τότε οι χορυφές που απομένουν συνδέονται λόγω της k-συνεκτιχότητας του αρχικού γραφήματος. Σε διαφορετική περίπτωση, θα σβηστούν το πολύ l-1 χορυφές του χύχλου και συνεπώς θα μείνει τουλάχιστον μία άχμή από την v προς μια χορυφή του χύχλου, άρα το γράφημα θα παράμείνει συνεκτιχό. Αφού το γράφημα είναι l-συνεκτιχό, θα υπάρχουν l εσωτεριχώς διαχεκριμένα μονοπάτια από την χορυφή u στην χορυφή v. Κάθε ένα από αυτά τα μονοπάτια περνάει από τουλάχιστον μία χορυφή του χύχλου. Για χάθε μονοπάτι P=u...v, θεωρούμε την πρώτη φορά που περνάει από μία χορυφή του χύχλου. Έστω ότι αυτή είναι η x_i . Το σύνολο των μονοπατιών $\{P_i=u...x_i\}$ είναι το ζητούμενο, αφού τα μονοπάτια είναι εσωτεριχώς διαχεκριμένα χαι χαταλήγουν σε l διαφορετιχές χορυφές του χύχλου.

4 Εμβαπτίσεις

5 Δ ομές σε γραφήματα

 $5.9~(\star)~{\rm K\'aθe}$ γράφημα περιέχει τουλάχιστον $\frac{m(G)(4m(G)-n^2(G))}{3n(G)}$ τρίγωνα.

Απόδειξη. Έστω μια ακμή $\{u,v\}$. Η ιδέα είναι να βρούμε το ελάχιστο πλήθος τριγώνων στα οποία μπορεί να ανήκει αυτή η ακμή και έτσι μετά αθροίζοντας κατάλληλα να μπορέσουμε να φράξουμε από κάτω το συνολικό πλήθος των τριγώνων του γραφήματος.

Ορίζουμε $U=N_G(u)\backslash v, V=N_G(v)\backslash u.$ Ισχύει ότι |U|+|V|=d(u)+d(v)-2. Επίσης, $|U\cup V|\leq n(G)-2$ αφού δεν υπάρχουν πάνω από n(G)-2 κορυφές που να απομένουν στο γράφημα.

Άρα, έχουμε:

$$|U \cap V| = |U| + |V| - |U \cup V| \ge d(u) + d(v) - n(G)$$

Κάθε κορυφή που ανήκει στο $U\cap V$ δημιουργεί τρίγωνο με τις κορυφές u,v. Άρα το πλήθος των τριγώνων $|T_{\{u,v\}}|$ που μπορεί να ανήκει η ακμή $\{u,v\}$ είναι τουλάχιστον d(u)+d(v)-n(G).

Αν συμβολίσουμε με T το σύνολο των τριγώνων του G έχουμε:

$$3|T| = \sum_{\{u,v\} \in E(G)} T_{\{u,v\}}$$

επειδή κάθε τρίγωνο περιέχει 3 ακμές.

Συνεπώς:

$$|T| \ge \frac{1}{3} \sum_{\{u,v\} \in E(G)} (d(u) + d(v) - n(G))$$

$$= \frac{1}{3} \sum_{\{u,v\} \in E(G)} (d(u) + d(v)) - \frac{n(G)m(G)}{3}$$

$$= \frac{1}{3} \sum_{u \in V(G)} d^2(u) - \frac{n(G)m(G)}{3}$$

$$\ge \frac{1}{3n(G)} \left(\sum_{u \in V(G)} d(u) \right)^2 - \frac{n(G)m(G)}{3}$$

$$= \frac{4m^2(G)}{3n(G)} - \frac{n(G)m(G)}{3}$$

$$= \frac{m(G)(4m(G) - n^2(G))}{3n(G)}$$

Όπου το 4ο βήμα προχύπτει από την ανισότητα Cauchy-Schwarz:

$$d(u_1)\cdot 1 + d(u_2)\cdot 2 + \ldots + d(u_n)\cdot 1 \le (d^2(u_1) + \ldots + d^2(u_n))\cdot (1 + \ldots + 1) = (d^2(u_1) + \ldots + d^2(u_n))\cdot n$$

5.10 (**) ΤΗΕΙΕΙ FΤΙΑΚSΙΜΟ Δείξτε ότι ένα πολυγράφημα είναι σειριαχόπαράλληλο αν είναι 2-συνεχτικό και δεν περιέχει καμία υποδιαίρεση του K_4 ως ελάσσον. Ένα γράφημα καλείται σειριαχό-παράλληλο αν μπορεί να προχύψει από το K_2 μετά από σειρά υποδιαιρέσεων αχμών ή διπλασιασμών αχμών (δηλαδή αντικατάσταση μιας αχμής από μια διπλής πολλαπλότητας με τα ίδια άχρα).

Aπόδειξη. Αρχικά, αν ένα γράφημα περιέχει κάποια υποδιαίρεση του K_4 ως ελάσσον, τότε περιέχει και το K_4 ως ελάσσον, αφού η διάλυση κορυφής είναι η αντίστροφη πράξη της υποδιαίρεσης αχμής χαι γνωρίζουμε ότι η σύνθλιψη αχμής μπορεί να προσομοιώσει την διάλυση χορυφής. Θα δείξουμε κάτι πιο ισχυρό, δηλαδή ότι αν ένα πολυγράφημα είναι συνεκτικό και δεν περιέχει το K_4 ως ελάσσον, τότε είναι σειριακό-παράλληλο. Για 2 χορυφές ισχύει, αφού έχουμε το K_2 που είναι σειριαχό-παράλληλο. Για 3 κορυφές επίσης ισχύει. Αν έχουμε το P_3 , τότε προχύπτει από το K_2 με μία υποδιαίρεση αχμής. Αν έχουμε το K_3 , αυτό μπορεί να προκύψει από την εξής ακολουθία κινήσεων: K_2 ->διπλασιασμός ακμής, υποδιαίρεση της μίας αχμής. Θεωρούμε το γράφημα G με τον ελάχιστο αριθμό χορυφών, το οποίο είναι συνεχτιχό χαι δεν περιέχει το K_4 ως ελάσσον και δεν είναι σειριακό-παράλληλο. Από το Λήμμα 1, το γράφημα G δεν μπορεί να είναι 3-συνεκτικό. Αν το G δεν είναι 2-συνεκτικό, τότε έχει κορυφή τομής. Έστω Έστω ένας 2-διαχωριστής u, v και G'μία συνεχτική συνιστώσα που προχύπτει μετά τη διαγραφή των χορυφών u, v. Έστω γράφημα H με $V(H) = V(G') \cup u, v$ και E(H) = $(x,y)|x \in V(H), y \in V(H), (x,y) \in G, (x,y) \neq (u,v).$ Το γράφημα Hείναι συνεκτικό, διότι σε διαφορετική περίπτωση κάποια από τις κορυφές u, v θα αποτελούσε κορυφή τομής. Αν το H δεν είναι 2-συνεκτικό, τότε λόγω του Λήμματος 2 είναι και σειριακό-παράλληλο με άκρα τα u, v. Αν είναι 2-συνεκτικό αλλά ότι 3-συνεκτικό, τότε λόγω του Λήμματος 3 και της υπόθεσης ελαχιστότητας είναι σειριακό-παράλληλο με άκρα τα u, v. Λόγω του Λήμματος 3, το H δεν μπορεί να είναι 3 συνεκτικό. Θεωρούμε λοιπόν το γράφημα 2. Έστω x το πλήθος των συνεχτιχών συνιστωσών που προχύπτουν στο G μετά τη διαγραφή των u, v. Αν στο G υπάρχει η αχμή (u,v), τότε διπλασιάζουμε x φορές την αχμή του K_2 . Διαφορετικά τη διπλασιάζουμε x-1 φορές. Τώρα, εφόσον έχουμε αποδείξει ότι κάθε συνιστώσα, μαζί με τις κορυφές u,v είναι σειριακό-παράλληλο γράφημα με άχρα τα u, v, μπορεί να προχύψει με μια σειρά διπλασιασμών και υποδιαιρέσεων ακμών από το K_2 , δηλαδή από μία από τις ακμές που προέχυψαν από το διπλασιασμό. Αν επαναλάβουμε αυτή τη διαδιχασία για κάθε συνιστώσα, θα προκύψει το γράφημα G. Αυτό σημαίνει ότι το G είναι σειριαχό-παράλληλο, το οποίο είναι άτοπο. Άρα η υπόθεση δεν ισχύει και κάθε 2-συνεκτικό γράφημα που δεν περιέχει το K_4 ως ελάσσον είναι σειριακό-παράλληλο. Παρατήρηση: Η συνθήκη ότι ένα γράφημα δεν περιέχει το K_4 ως ελάσσον, με την προϋπόθεση ότι είναι συνεχτιχό, είναι ικανή για την απόδειξη του ότι είναι σειριακό-παράλληλο.

Λήμμα 1: Για κάθε γράφημα G με $n(G) \geq 4$, ισχύει ότι $\kappa(G) \geq 3 \Rightarrow K_4 \subseteq_{\epsilon \lambda} G.$

Απόδειξη. Είναι το Πόρισμα 5.44 από τις σημειώσεις του μαθήματος. \Box

Aπόδειξη.

6 Χρωματισμοί και άλλα

 $6.9~(\star\star)$ Ένα γράφημα λέγεται άρτιο αν όλες οι κορυφές έχουν άρτιο βαθμό. Δ είξτε ότι αν το G είναι συνεκτικό γράφημα, τότε $|\{H\subseteq_{\pi\alpha}G|H$ είναι άρτιο}|= $2^{m(G)-n(G)+1}$

Απόδειξη. Θεωρούμε $S=\{H\subseteq_{\pi\alpha}G|H$ άρτιο\}. Θα ορίσουμε μία 1-1 και επί συνάρτηση f από το σύνολο $A=\{H|H\subseteq_{\pi\alpha}G\}$, δηλαδή το σύνολο των παραγόμενων γραφημάτων του G, στο $B=S\times\{X\subseteq V(G)||X|mod2=0\}$, δηλαδή το καρτεσιανό γινόμενο του συνόλου των άρτιων παραγόμενων γραφημάτων με την οικογένεια υποσυνόλων του V(G) με άρτιο πληθάριθμο. Το σύνολο των παραγόμενων γραφημάτων του G έχει πληθάριθμο $2^{m(G)}$, αφού κάθε ακμή μπορεί να υπάρχει ή να μην υπάρχει στο παραγόμενο υπογράφημα. Επίσης η οικογένεια υποσυνόλων του V(G) με άρτιο πληθάριθμο έχει πληθάριθμο $2^{n(G)-1}$, αφού έχουμε 2 επιλογές για κάθε κορυφή (θα μπει ή δεν θα μπει στο υποσύνολο), εκτός από την τελευταία, της οποίας η τοποθέτηση καθορίζεται μοναδικά από το αν το υποσύνολο έχει άρτιο ή περιττό αριθμό κορυφών. Λόγω του λήμματος 1, η f είναι 1-1 και επί, άρα έχουμε ότι $2^{m(G)}=|S|\cdot 2^{n(G)-1}\Rightarrow |S|=2^{m(G)-n(G)+1}$, το οποίο είναι το ζητούμενο.

Λήμμα 1: Υπάρχει 1-1 και επί συνάρτηση από το σύνολο A στο σύνολο B.

Απόδειξη. Για κάθε ζευγάρι κορυφών i, j με $i \neq j$, ορίζουμε P_{ij} ένα μονοπάτι μεταξύ τους στο G. Αυτό προφανώς υπάρχει, αφού το G είναι συνεκτικό. Ορισμός f: Έστω $Z \in A$ και T το σύνολο των κορυφών του Z με περιττό βαθμό. Είναι γνωστό ότι |Z| mod 2 = 0. Διαμερίζουμε τις κορυφές του Z σε ζευγάρια (a_i,b_i) (με κάποιο μονοσήμαντο τρόπο, πχ αριθμούμε τις κορυφές του Z $u_1, u_2, ..., u_k$ και βάζουμε τα ζευγάρια $(u_1,u_2),...,(u_{k-1},u_k))$ και για κάθε ζευγάρι θεωρούμε το μονοπάτι $P_{a_ib_i}$. Γ ια κάθε ακμή πάνω σε αυτό το μονοπάτι, αν υπάρχει στο Z τότε την αφαιρούμε, ενώ αν δεν υπάρχει την προσθέτουμε. Είναι εύχολο να δούμε ότι αυτός ο μετασχηματισμός διατηρεί την αρτιότητα των βαθμών των ενδιάμεσων κόμβων, και επίσης πλέον οι a_i , b_i έχουν άρτιο βαθμό. Κάνοντας αυτό το μετασχηματισμό για κάθε ζευγάρι, θα καταλήξουμε με ένα άρτιο γράφημα U. Ορίζουμε f(Z)=U imes T. Ουσιαστικά η f μετασχηματίζει ένα γράφημα σε άρτιο, αλλά επιστρέφει και την πληροφορία του ποιοι χόμβοι ήταν περιττοί. Αντίστροφα, αν έχουμε ένα άρτιο γράφημα U και ένα υποσύνολο T του V(G) με άρτιο πληθάριθμο, θεωρούμε

τη διαμέριση του T σε ζευγάρια και για κάθε ζευγάρι εφαρμόζουμε τον ίδιο μετασχηματισμό που ορίσαμε παραπάνω. Έτσι θα πάρουμε ξανά το γράφημα Z με $f(Z)=U\times T$. Συνεπώς η f είναι 1-1 και επί.

 $6.10~(\star\star)$ Δείξτε ότι υπάρχει θετική σταθερά c, τέτοια ώστε αν για κάποιο γράφημα G ισχύει ότι $\delta(G)\geq k$, τότε το G περιέχει $c\cdot k^2$ ακμοδιακεκριμένους κύκλους.

Απόδειξη. Έστω $\delta(G) \geq k \geq 4$. Λόγω του λήμματος 2, έχουμε $\geq \lfloor \frac{k-1}{3} \rfloor$ εσωτερικώς διακεκριμένους κύκλους. Διαγράφουμε τις ακμές όλων αυτών των κύκλων. Στο γράφημα G' που θα προκύψει έχουμε $\delta(G) \geq k-2$. Εφαρμόζουμε επαναληπτικά την ίδια διαδικασία, έως ότου το γράφημα που απόμένει έχει $\delta(G') < 4$. Συνολικά αυτή η διαδικασία θα επαναληφθεί τουλάχιστον $\lfloor \frac{k}{2} \rfloor - 1$ φορές. Οι ακμοδιακεκριμένοι κύκλοι που θα έχουμε συνολικά λοιπόν θα είναι τουλάχιστον $\lfloor \frac{k-1}{3} \rfloor + \lfloor \frac{k-3}{3} \rfloor + \ldots + 1 + 0 = \Theta(k^2)$.

Λήμμα 1: Αν $\delta(G) \geq 4$, υπάρχει κύκλος με μήκος $\leq 2 \cdot log_2 n$.

 $A\pi \delta \delta \epsilon \iota \xi \eta$. Έχουμε $m \geq \frac{\delta(G) \cdot n}{2} \geq 2n$, άρα η πυκνότητα είναι τουλάχιστον 2. Αυτό που μένει έχει αποδειχθεί στην άσκηση 1.10.

Λήμμα 2: Σε κάθε γράφημα G με $\delta(G) \geq k \geq 4$ υπάρχουν τουλάχιστον $\lfloor \frac{k-1}{3} \rfloor$ εσωτερικώς διακεκριμένοι κύκλοι.

Απόδειξη. Έστω ένας ελάχιστος κύκλος C. Αυτος λόγω του λήμματος 1 θα έχει μήχος το πολύ $2 \cdot log_2 n$. Επίσης καμία κορυφή $u \in G - C$ δεν μπορεί να έχει πάνω από 3 αχμές προς χορυφές του G. Αν είχε, τότε έστω δύο από αυτές και οι αντίστοιχες κορυφές του κύκλου. Αυτές θα είχαν απόσταση $\leq \lfloor \frac{|C|}{2} \rfloor$ στον C, άρα χρησιμοποιώντας αυτές τις δύο αχμές, θα υπήρχε κύκλος με μέγεθος το πολύ $|\frac{|C|}{2}|+2$, το οποίο για $|C| \geq 5$ είναι άτοπο αφού δημιουργεί κύκλο μικρότερο από τον ελάχιστο. Για |C|=3, είναι προφανές ότι δεν μπορούμε να έχουμε πάνω από 3 αχμές από κάποια κορυφή προς τις κορυφές του C, ενώ για |C|=4 αν είχαμε 4 αχμές προς κορυφές το C, θα σχηματιζόταν κύκλος μήκους 3, άτοπο. Από το παραπάνω συμπεραίνουμε ότι το εναγόμενο γράφημα G'του G με σύνολο χορυφών το G-C θα έχει $\delta(G')\geq k-3$. Εφαρμόζοντας επαναληπτικά την ίδια διαδικασία στο εναγόμενο γράφημα, μέχρι ο ελάχιστος βαθμός του αντίστοιχου εναγόμενου γραφήματος να γίνει μικρότερος από 4, έχουμε συνολικά τουλάχιστον $\lfloor \frac{k-1}{3} \rfloor$ εσωτερικώς διακεκριμένους κύκλους.